

*Je kunt je stem verliezen
en je haren op je hoofd
je kunt je geld verspelen
van je vrijheid beroofd*

*Je kunt je hart verliezen
de macht over 't stuur
je vet kan verbranden
je huis door laaiend vuur*

*Je cluppie kan verliezen
je jas die ene knoop...
als je de moed maar nooit
verliest
dan gloort er altijd hoop*

RANDVERSCHIJNSELEN

Jaargang 21 - nummer 1 - 6 oktober 2020

Colofon

Correspondentieadres

Fregat 50
3232 CH Brielle
E-mailadres
Redactie
Tekstverwerking / vormgeving
E-mail

secretaris.hrm@gmail.com
Ger Buitink en Roel Korpershoek
Ger Buitink
redactie.hrm@gmail.com

Bestuur Randstedelijk Mannenkoor

Voorzitter Ger Beikes
010-5016212
voorzitter.hrm@gmail.com

Secretaris Ies Dekker
0181-412393
secretaris.hrm@gmail.com

Penningmeester Ad de Graaf
010-5013154
penningmeester.hrm@gmail.com

Comm.PR Kees Wagener
06-25035188
prcomm.hrm@gmail.com

Comm. Activiteiten Koos Bouter
0181-479990
j.bouter@kpnmail.nl

2° Penningmeester

Cees Brobbel
0181-414279
cees.brobbel@hetnet.nl

2° Secretaris

Bas Vogel
0181-613157
b.vogel4711@gmail.com

Muziekcommissie

Arjan Breukhoven 010-4211882 info@arjanbreukhoven.nl	Ger Beikes 010-5016212 voorzitter.hrm@gmail.com	Arie van Sintmaartensdijk 0181-626184 jacomijntje46@gmail.com	Leo Molendijk 0186-691884 l.molendijk@kpnmail.nl
Bert Bijkerk 06-21521162 bbijkerk@planet.nl			

Koormeester

1° Koormeester Leo van Kooij 0181-213952 nylon@hetnet.nl	2° Koormeester vacant	3° Koormeester Toon Kooren 0181-216654 kooren45@zonnet.nl
---	--------------------------	--

Gastheren

1° Tenoren Leo Molendijk 0186-691884 l.molendijk@kpnmail.nl	2° Tenoren Cor Kreft 010-4383318 c.kreft15@upcmail.nl	Baritons Ger Beikes a.i. 010-5016212 gerbeikes.hrm@gmail.com	Bassen PeterSpanjersberg 06-22935791 peter10021951@gmail.com
--	--	---	---

vervanger

Willem Kardol
06-53539296
willemkardol@hccnet.nl

vervanger

Cees Neuteboom
0181-620080
cetruneuteboom@outlook.com

vervanger

vacant

vervanger

Peter Hoevenaars
0181-310807
pjhoevenaars@planet.nl

Diversen

Erelid: Cees Brons en Anton Kooren

Repetities: Iedere donderdag om 19.30 uur in 'De Kern',
Eikenlaan 2, Spijkenisse, 0181-612800.

Contributie: € 16,00 per maand; over te maken per eerste van de maand
op RABO bank nr. **IBAN** NL24 RABO 3160 3246 13 van Het
Randstedelijk Mannenkoor te Spijkenisse.

Donateur worden? : Voor slechts € 36,00 per jaar kunt u het koor steunen.

In ruil voor die steun krijgt u gratis 1x toegangkaart voor eigen concert naar
keuze en 6 x per jaar het clubblad Randverschijsenselen. Betaling zie contributie

Kleding: **Formeel 1:** Zwarte smoking, ivorkleurig smokingoverhemd, lange zwarte sokken, zwarte
schoenen.

Formeel 2: ivorkleurig smokingjasje + bijbehorende **Diversen**

pochet, ivorkleurig smokingoverhemd, zwarte smoking pantalon, lange zwarte sokken, zwarte
schoenen.

Informeel tenue: koorvest, wit overhemd, koorstropdas, donkere broek
(geen spijkerbroek).

Website: www.randstedelijkmannenkoor.nl
E-mail: info@randstedelijkmannenkoor.nl

inhoudsopgave

blz. 2-3	Colofon
blz. 4	Inhoudsopgave
blz. 5-6	Van de voorzitter
blz. 7	Van de redactie
blz. 8	Wie is er jarig
blz. 9	HRM bedankt
blz. 10-11	Nieuwsbrief SGMG
blz. 13	Een laatste groet
blz. 14-15	Laat Nederland weer zingen
blz. 17-24	Corona versus Bismarck
blz. 27-33	Het tragische lot van een Voorburgs jongetje
blz. 35-38	Vrijheid op 6 juni 1944 duur betaald

van de voorzitter

Wat een goed idee is het geweest om onze zangers, met eventueel een partner, uit te nodigen voor een gezellige bijeenkomst op het terrein van de Dorpskerk in Spijkenisse. Het prachtige weer werkte goed mee aan het succes van zo'n bijeenkomst. Ongeveer 80 mensen waren aanwezig. Koos Bouter en Kees Wagener (die de organisatie in handen hadden) hadden een catering ingeschakeld (JIM), die zorgde voor zitjes op gepaste afstand, koffie/thee, drankjes en hapjes. En de koster van de Dorpskerk zorgde ervoor dat we ook in de kerk terecht konden, bijv. om van het toilet gebruik te maken. Dank aan Piet.

Natuurlijk waren er ook mannen afwezig, omdat zij het (nog) niet zagen zitten zo'n bijeenkomst bij te wonen. Een te groot risico. Ook weer repeteren komt dan te vroeg voor hen. Wij respecteren hun opvatting ten zeerste. Een goede gezondheid blijft voorop staan.

In mijn welkomstwoord had ik de gelegenheid om een paar jubilarissen (zelfs letterlijk) in het zonnetje te zetten: **Cor Baarendse, Henk Ketting, Leo Molendijk (vakantie) en Peter Spanjersberg**. Zoals gebruikelijk kregen zij de felbegeerde oorkonde en een fles (koor)wijn. Als dank voor 15 jaar lidmaatschap van HRM en hun werkzaamheden voor ons koor.

Ik merkte dat iedereen het heel plezierig vond om elkaar te ontmoeten en weer eens lekker bij te kletsen. Ook Arjan was er en enthousiast als hij altijd is, liet hij ons 5 nummers zingen. En na zo'n lange tijd ging het niet eens slecht. We zijn het zingen niet verleerd gelukkig. En... het smaakt naar meer en meer....

De CORONACRISIS is nog lang niet voorbij; momenteel worden er wel steeds meer besmette personen ontdekt, maar met de ziekenhuisopnames valt het nog wel mee op dit moment.

Voorzichtig gaan we de draad weer oppakken. De Kern is vrijgegeven, zij het onder strikte voorwaarden. Voorwaarden waar we ons allemaal strikt aan moeten houden, op straffe van een boete en toegang ontzegging. Volg dus de richtlijnen nauwgezet op. Alleen dan kunnen we weer regelmatig repeteren. We zijn dus druk met de voorbereidingen. Hopelijk is dat niet voor niets, want we weten, dat de besmettingen toenemen en dus ook de richtlijnen worden aangescherpt. Houd je post maar in de gaten.

Intussen hebben twee zangers helaas te kennen gegeven te moeten stoppen.

Martin Stolk (1^e tenor) heeft nu zodanig veel last van Alzheimer, dat het niet meer mogelijk is te komen repeteren. Martin was lid vanaf februari

2010 en hij was zelfs vanaf het begin lid van de Bestuursadviesgroep. Voor zijn inzet voor HRM bedank ik hem van ganser harte.

Ko Braun (bariton) heeft een versleten stemband en hij kreeg het dringende advies te stoppen met zingen. Ko werd lid in januari 2002. Altijd goed gehumeurd en altijd in voor een prettig gesprek, zo kennen we Ko. Ook hem bedank ik voor zijn ruim 18 jarige inzet voor HRM.

We wensen beide mannen het allerbeste voor de toekomst.

De eerste repetitie (do. 1 oktober) is weer in De Kern (geweest). Het moment van inleveren van dit stukje is op 27 september (geweest). Dus er valt nog niets te melden over hoe dat is verlopen. En misschien is het zelfs helemaal niet doorgegaan.

Beste zangers en familieleden: blijf gezond, houd afstand, laat je, bij twijfel, controleren op het virus. En laat het ons weten mocht er een besmetting geconstateerd worden.

Hartelijke groet,

Ger Beikes

Mede door het Corona virus en terugkijkend naar de afgelopen 6 maanden kunnen we concluderen dat het enerzijds een saaie periode is geweest en anderzijds vanwege de extreem mooie zomer toch een aantal zeer relaxte maanden. Het gemis van de concerten en de oefen avonden op donderdag zal iedereen wel op zijn eigen wijze verwerkt hebben. Enkele koorleden hadden via de mail of telefonisch contact met elkaar maar het blijft toch lastig. Daarom was de opkomst op zaterdag 19 september verrassend hoog en werd er weer druk gepraat met elkaar. Het zingen van 5 nummers in de tuin van de Dorpskerk werd helaas overstemd door het geluid van de weekmarkt of was het toch misschien een beetje onwennig en angstig om 'en plein public' wat luider te zingen? Bij het lezen van dit artikel hebben we hopelijk alweer een oefenavond gehad.

Gelukkig heeft de redactie van enkele koorleden kopij ontvangen zodat de eerste uitgave van de 21e jaargang weer gevuld is met enkele mooie en interessante verhalen waarvoor hartelijk dank.

Rest ons nog iedereen veel leesplezier te wensen en goed op te passen want het virus waart nog steeds rond.

Het volgende nummer verschijnt op 26 november 2020
Kopij voor 15 november 2020 sturen naar:
redactie.hrm@gmail.com

Op:

wordt:

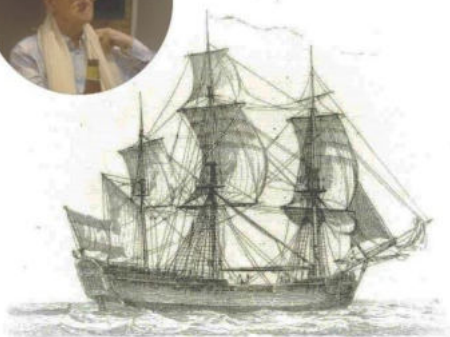
jaar:

16 okt.	Jaap Roos	88
30 okt.	Piet Eland	83
1 nov.	Joost Molenaar	82
5 nov.	Jan Poot	76
6 nov.	Jan van Elburg	64
7 nov.	Hans Vos	70
13 nov.	Dick de Heer	77
28 nov.	Cor Baarendse	75

Allemaal van harte gefeliciteerd en een fijne verjaardag toegewenst.

Cornelis Rijdsdijk

- Cor -

* Rotterdam, 24 september 1939

† Spijkenisse, 25 augustus 2020

Tot ons groot verdriet is, na een ernstige ziekte overleden,
onze geliefde, zorgzame vader en schoonvader

Cor Rijdsdijk

in de leeftijd van 80 jaar.

Sinds 25 juli 2014 weduwnaar van
Ina Rijdsdijk - Commijs

Frank

Jeroen en Petra

Siriuspad 13, Spijkenisse

Correspondentie adres: Noordpassage 53
3201 DE Spijkenisse

Op dinsdag 1 september 2020 om 14.00 uur wordt de
afscheidsdienst gehouden in de Ontmoetingskerk,
Koningin Wilhelminalaan 1 te Spijkenisse.

Aansluitend vindt de begrafenis plaats op begraafplaats
de Ommering, Oprijsweg 1 te Spijkenisse,
omstreeks 15.15 uur.

Na de begrafenis is er gelegenheid elkaar te ontmoeten
in de ontvangkamer van de Ommering.

Op 25 augustus jl. overleed mijn vader, Cor Rijdsdijk, in Hospice de Waterlelie in Spijkenisse. Eind mei werd duidelijk dat hij uitbehandeld was, en daarna heeft hij niet lang meer thuis gewoond.

De uitvaart op 1 september werd door een flink aantal leden van HRM bezocht. Uw eerbetoon, in de vorm van een erehaag op de begraafplaats was voor ons indrukwekkend.

Mijn vader leefde zijn leven graag in dienst van anderen. Hij was graag bezig om het anderen naar de zin te maken, en wilde anderen liever niet tot last zijn. Het werk dat hij voor het koor deed was hem dan ook op het lijf geschreven. Aan uw woorden te horen heeft mijn vader meer voor het koor betekent dan het bakje koffie. En daar zijn we blij mee.

Mijn vader is 80 jaar geworden.

Jeroen Rijdsdijk.

Holland address:

p/a Wieldijk 5
3218 LL Heenvliet
The Netherlands
Tel. : +31 (0)181 661451 of
+31 (0)10 2831105

Website: www.sgms.nl
e-mail: jan.derijk@nl.rmi-global.com
pluisje2@icloud.com

Stichting **GHANA** Medical
Ghames

Juni 2020

Beste vrienden, sponsors, sympathisanten en belangstellenden,

De Covid19 pandemie houdt de wereld in zijn greep. Niet alleen wij hier in Nederland worden hard getroffen, maar ook onze mede mensen in Ghana. De lock down situaties zijn daar ook volledig van kracht. De bevolking wordt daar harder getroffen in vergelijking met ons, hier in Nederland. Er is daar geen sociaal vangnet wat we hier wel hebben. De mensen daar moeten volledig voor zichzelf zorgen om te overleven. Het aantal besmettingen in Ghana wat werd gemeld aan de Wereld Gezondheidsorganisatie bedroeg op 22 juni, 14.154 besmettingen en 85 mensen zijn er aan overleden. Of deze opgave volledig is weten we natuurlijk niet, maar het geeft wel een inzicht in de aantallen. De meeste infecties met covid-19 zijn aan de kust en met name in de Accra regio. Het is daar altijd boven de 30 graden Celsius met een hoge luchtvochtigheid. In het noorden van Ghana en met name in de regio West Manprusi en Komaland zijn voor zover wij weten geen besmettingen vastgesteld. Het gebied is afgelegen en is moeilijk toegankelijk. Verder is de temperatuur daar altijd tussen de 35 en 40 graden Celcius. met weinig of geen luchtvochtigheid. Het ziet er naar uit dat dit een voordeel is en dat daardoor de verspreiding van het virus niet of nauwelijks heeft plaatsgevonden. Maar ook in het noorden van Ghana is een volledige lock down van kracht. Eveneens zijn daar ook de scholen dicht, en zijn er eveneens reisbeperkingen en moet men onderling afstand houden. Eigenlijk de identieke beperkingen die ook hier gelden. Ook al is er in de regio geen besmetting met Covid-19 geconstateerd, toch worden de mensen eveneens zwaar getroffen en zijn de kleine stapjes van vooruitgang weer tot stilstand gekomen. De kinderen en studenten zitten allemaal thuis en scholen en universiteiten blijven voorlopig allemaal nog gesloten. Men hoopt dat in september de situatie normaler wordt en dat de lessen weer opgestart worden. Maar zeker is dat nog niet.

Student Bachelor Computer Science
Zijn toekomst ziet er goed uit.

Wat is haar toekomst.

Door de Covid-19 situatie hebben we niet veel te melden over de basisschool projecten en de andere studieprojecten. We weten dat de verdeling van de taal- en rekenboekjes voor de basis scholen op gang is gekomen. De eerste resultaten van het schooljaar 2019/2020, van de nog studerende studenten zijn bemoedigend. Wij hopen dan ook dat iedereen weer terug naar school en universiteit kan om de opleiding te vervolgen en af te ronden.

In de december nieuwsbrief meldden wij u dat we de kosten op ons hebben genomen om dokter Titus in staat te stellen antiserum te kopen om bij mensen die getroffen zijn door een slangenbeet direct te kunnen helpen met het antiserum. Recent kregen we bericht dat tot nu toe 11 mensen zijn behandeld die gelukkig allemaal weer hersteld zijn. Dankbaar zijn we dat we met onze financiële ondersteuning 11 levens hebben kunnen redden. Maar natuurlijk blijven we verbolgen over het feit dat het ministerie van gezondheidszorg geen financiële middelen ter beschikking stelt om levens te sparen vanwege te hoge kosten.

Zoals gebruikelijk hebben we bij deze zomernieuwsbrief de jaarcijfers van 2019 bijgesloten.

Verder hebben wij de droeve taak u te melden dat ons medebestuurslid Arthur van Brunshot op 14 mei jl. na een kort ziekbed, is overleden. Wij leerden Arthur kennen in 1995 toen hij toetrad als lid van de Lions Club De Bernisse. De "Ghana Stichting" bestond toen al en Arthur toonde daar altijd veel belangstelling voor. In 2002 is hij toegetreden als lid van de "Ghana Stichting". Door diverse omstandigheden is hij helaas nooit mee geweest naar Ghana om aldaar de verschillende projecten te bezoeken. Daar waar hij kon hielp en dacht hij mee en kwam steeds met nieuwe ideeën of mogelijkheden om de bevolking – en met name de studerende kinderen – vooruit te helpen. Tot op het laatst is hij altijd zeer betrokken geweest.

Rest ons nog als bestuur, u een gezonde en fijne zomer toe te wensen en wij hopen van ganser harte op een snelle verbetering van de leefsituatie in de wereld voor ons allemaal.

Met vriendelijke groet.

Jan de Rijke

En een hartelijke groet uit Ghana

Een laatste groet,

Voor de man, die elke donderdagavond de deuren opende van de Kern, zodat wij onze repetitieavond konden gaan houden. Voor de man, die zorgde dat er voor de repetitie koffie of thee was, uiteraard met een koekje erbij. Voor de man, die je zag lopen met een glas Sinas voor Arjan. Voor de man, die bij de geluidsinstallatie ging staan om te luisteren of de microfoon goed stond afgesteld. Voor de man, die tijdens de pauze achter de bar stond, om ons te voorzien van koffie, thee of wat fris. Voor de man, die ook de “derde helft “ niet vergat. De “nazit “ ook wel genoemd. Voor de man, die geen lid van ons koor was, maar wel bij ons hoorde. Voor de trouwe fan, die altijd aanwezig was bij onze concerten. Voor de man, die na het overlijden van zijn vrouw Ina in 2014 zijn geluk vond bij An, die hij ook weer moest loslaten door haar overlijden op 5 juli 2018.

Op 25 augustus jl. kwam er, na een periode van ziekte, een einde aan het leven van deze man. Cor Rijdsdijk was begonnen aan zijn laatste reis.

En voor deze man, waren leden van het koor op dinsdag 1 september jl. naar de Begraafplaats de Ommering gekomen om een erehaag te vormen, en hem zo de laatste groet te brengen, en in onze gedachten, Cor te bedanken voor alles wat hij voor Het Randstedelijk Mannenkoor heeft betekend.

Wij zullen Cor gaan missen.

Rust in Vrede.

Namens 1 miljoen koorzangers:

laat Nederland weer zingen!

Onderzoek leert dat zingen veiliger is dan spreken wat betreft het risico op corona. Dus wat let ons?

Zonder enkel wetenschappelijk bewijs lijkt een massale angst voor zingen te zijn ontstaan naar aanleiding van een klein aantal, zeer tragische gebeurtenissen met koorzang. Ook al is de kans veel groter dat de coronabesmettingen het gevolg zijn geweest van de sociale omgang voor en na het zingen.

Een en ander leidde in Nederland zelfs tot een verbod op samenzang, dat inmiddels is 'afgezwakt' tot ernstige ontrading. Nog steeds kan in Nederland, in concertzaal, klas of kerk, niet fatsoenlijk samen worden gezongen. Solo zingen mag wel, op 8 meter afstand, een voorwaarde die evengoed nergens op gebaseerd is.

De verwarring is compleet nu we wél in een vol vliegtuig naast elkaar mogen zitten, maar samen zingen nog altijd als een te groot risico wordt bestempeld, zelfs met voldoende tussenruimte of in de buitenlucht. Het is allemaal steeds moeilijker uit te leggen.

Terwijl zingen onze levensenergie optimaal laat stromen. Zingen in een koor gaat niet alleen over gemeenschappelijkheid, sociale cohesie en harmonie. Voor velen is het een essentiële bron van emotioneel welzijn en positieve mentale gezondheid. Bovendien is het een krachtige uitdrukking van onze cultuur en menselijkheid. Dit geldt niet alleen voor de zangers zelf, maar zeker ook voor het publiek.

Nederland telt 1 miljoen koorzangers. In ons land zijn meer mensen lid van een koor dan van een voetbalclub. De professionele koren behoren tot de wereldtop en Nederlandse amateurkoren slepen de ene prijs na de andere in de wacht bij gerenommeerde internationale koorcompetities.

Vanaf het moment dat de overheid de maatregelen voor alle sectoren behalve de koorsector versoepelde, hebben de professionele koren en Koornetwerk

Nederland aan het RIVM en OMT voorgesteld genuanceerder naar de effecten van koorzang te kijken. Met dezelfde nuance als die zij toepasten voor blazers en acteurs, die inmiddels op 2 meter respectievelijk 1,5 meter, en onder voorwaarden zelfs zonder afstand, aan de slag kunnen.

Als het gaat om de uitstoot van aerosolen wijzen internationale onderzoeken (Münchner Bundeswehr Universität, Universitätsklinikum Freiburg en de Universität Wien in samenwerking met de Wiener Philharmoniker) allemaal in de richting dat zingen veiliger is dan spreken.

Ook de voorlopige resultaten van onderzoek aan de Universiteit Twente laten, op videobeelden, een gelijke strekking zien. Ondertussen is onder meer in Noorwegen, Denemarken, Zwitserland, Frankrijk en Duitsland iedereen weer aan het zingen.

Ook wij hebben onze protocollen klaar waarmee we veilig aan de slag kunnen. Deze protocollen zijn gecheckt door een team van experts met onder meer een viroloog, kno- en longarts en professoren van verschillende Nederlandse universiteiten.

Het is nu zaak dat het ministerie van OCW, het Outbreak Management Team en het RIVM zorgen dat Nederland zo snel mogelijk weer kan zingen.

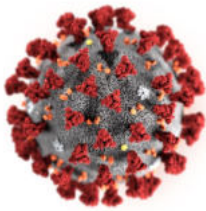
In de woorden van Ramses Shaffy:

Zing, vecht, huil, bid, lach, werk en bewonder, niet zonder ons!

Namens 1 miljoen koorzangers in Nederland.

Nog even dit...

...Het is een gekke tijd waarin we leven. Een periode waarin het heel belangrijk is dat u kunt vertrouwen op wat u leest. Maar hoe weet u wat waar is en wat niet? Wij geloven dat iedereen eerlijk en betrouwbaar nieuws zou moeten krijgen. Want hoe onzeker de toekomst ook is, wij zorgen voor duidelijke en onafhankelijke berichtgeving. Nieuws waar u van op aan kan. Dagelijks gaan er voor u honderden journalisten op pad. Zij onderzoeken, graven dieper en checken alles voordat ze erover schrijven. Zodat u altijd verzekerd bent dat wat u leest ook echt klopt.

CORONA VERSUS BISMARCK

door Cor Kreft, 2^e tenor

...vervolg van Corona versus Bismarck.

Van het oorspronkelijke plan van een tangbeweging, in samenwerking met de Scharnhorst en de Gneisenau, was nog maar een deel mogelijk. Zowel de Scharnhorst als de Gneisenau lag werkeloos in Brest. De Scharnhorst had problemen met haar boilers en de Gneisenau was geraakt door bommen van de Royal Air Force. Op 21 mei kwam het eskader in Bergen, Noorwegen, aan. De Prinz Eugen werd bevoorrad met brandstof, maar Lütjens liet na om de Bismarck te bevoorraden. Dat ondanks dat de Bismarck al 1000 ton brandstof had verbruikt.

Aan Engelse zijde was admiraal Sir James Tovey de tegenstander van Lütjens. Tovey was de commandant van de Britse Home fleet, die in Scapa Flow lag. Tovey had twee slagschepen ter beschikking, de HMS Prince of Wales en de HMS King George V, beiden met hoofd-batterijen van 14-inch. Daarnaast had hij de beschikking over twee verouderde slagkruisers, de HMS Hood en de HMS Repulse, beiden met 15-inch hoofd-batterijen. Daarnaast kon hij beschikken over het vliegdekschip HMS Victorious en de kruisers HMS Norfolk en HMS Suffolk.

De slag in de Straat van Denemarken

De Bismarck en Prinz Eugen werden in de haven van Bergen waargenomen door een Engels verkenningsvliegtuig. HMS Hood en HMS Prince of Wales verlieten Scapa Flow op de avond van 22 mei. Bismarck en Prinz Eugen waren al in noordelijke richting vertrokken om boven IJsland langs, door de Straat van Denemarken te varen. Tovey tastte volledig in het duister over de plaats en richting van de beide Duitse schepen. Hij was daardoor verplicht om zijn schepen te spreiden. Door het slechte weer leverden luchtverkenningen niet het gewenste resultaat. Pas toen HMS Suffolk en HMS Norfolk de Duitsers waarnamen, kon Tovey gericht actie ondernemen. HMS Hood en HMS Prince of Wales, die al op zee waren, gingen op onderscheppingskoers. Nadat Bismarck en Prinz Eugen de Straat van Denemarken al door waren, kregen beide eskaders elkaar in zicht.

HMS Suffolk leverde veel informatie aan de Britse admiraliteit, waarop Tovey zijn schepen naar de Bismarck kon dirigeren. Omdat de Bismarck en de Prinz Eugen afkoersten op het onbeschermd konvooi WS-813, besloot de Britse Admiraliteit om het eskader in Gibraltar, Force H, naar het konvooi te sturen. Dit om het konvooi van bescherming te voorzien. Force H bestond uit de oude slagkruiser HMS Renown, het vliegdekschip HMS Ark Royal en de lichte kruiser HMS Sheffield. Terwijl HMS Hood en HMS Prince of Wales opstoomden om de Bismarck en de Prinz Eugen te onderscheppen, raakte HMS Suffolk de Duitsers kwijt. Na een korte hoekslag slaagde HMS Suffolk er weer in contact te maken, waarna de beide eskaders elkaar begonnen te naderen. Op een afstand van 26 kilometer werd het vuur aan beide zijden geopend. Na een kort salvo van beide kanten, werd HMS Hood geraakt op het dun gepantserde dek, waardoor munitiemagazijnen werden geraakt. HMS Hood explodeerde en zonk. HMS Prince of Wales werd gehinderd door slecht functionerend geschut, waardoor het minder effectief was in het gevecht. HMS Prince of Wales werd meerdere malen geraakt, maar met relatief geringe schade.

De 262 meter lange HMS Hood in 1924. (Foto: Allan C. Green, State Library of Victoria)

Ook de Bismarck had treffers ontvangen. De schade resulteerde in een beperkte toegang tot haar oliebunkers. HMS Prince of Wales trok zich terug en Bismarck en Prinz Eugen konden voorsnog ongestoord verder varen. Wel werden ze nog steeds geschaduwed door HMS Norfolk en HMS Suffolk. Lütjens besloot dat de Bismarck terug moest voor reparaties en wilde met zijn grootste schip naar Brest varen. De Prinz Eugen zou verder varen om op koopvaarders te jagen. Dit gebeurde op 25 mei

Zwanenzang van de Bismarck

Vliegtuigen van HMS Victorious waren eerder al opgestegen voor een aanval op de Bismarck. De aanval met torpedo's had maar in één treffer geresulteerd. Deze treffer had geen noemenswaardige schade opgeleverd. De wijziging in vaarrichting richting Brest verraste de Engelse schepen, waardoor ze contact verloren. Lütjens was nog steeds in de veronderstelling dat hij werd geschaduwd en gaf een lange status-update via zijn radio naar Duitsland. Hierdoor waren de Engelsen weer in staat om de Bismarck te vinden. Dat gebeurde echter pas op de ochtend van de 26e mei, na door een Catalina vliegboot te zijn waargenomen. Uiteindelijk was de kruiser HMS Sheffield het eerste schip dat Bismarck weer waarnam.

HMS Ark Royal lanceerde haar oude Swordfishes, die waren uitgerust met torpedo's. In de eerste aanvalsrunde op de Bismarck namen de Swordfishes per ongeluk HMS Sheffield als doelwit, ondanks een waarschuwing in klare taal via de radio. HMS Sheffield wist alle aanvallen te ontwijken, maar alle vliegtuigen moesten terug om opnieuw te bevoorraden. Het was inmiddels bijna avond op de 26e mei. De vliegtuigen van HMS Ark Royal probeerden nog een aanval voor het invallen van het duister. Als dat niet zou lukken, dan zou het Bismarck lukken om op tijd bij de Franse kust aan te komen.

Bemanningsleden van de Bismarck worden gered na het zinken van hun schip door de Britse HMS Dorsetshire.

Het lukte de Swordfishes niet om de Bismarck te vernietigen, maar een van de laatste torpedo's raakte het roer van de Bismarck. Hierdoor ging de Bismarck in cirkels varen en was het schip niet meer te manoeuvreren. Dit gaf de Engelsen de mogelijkheid om hun schepen te laten samentrekken rondom de Bismarck. Onder dekking van de nacht deden vijf torpedootjagers een aanval. Geen van beide partijen leed schade.

Het definitieve einde van de Bismarck

Bij daglicht op de 27e mei, om 09:00 uur begon de Engelse aanval met de twee slagschepen, HMS Rodney en HMS King George V, en de twee kruisers, HMS Dorsetshire en HMS Norfolk. De schepen van Force H bleven buiten bereik van geschut. De Bismarck richtte zijn granaten op HMS Rodney, maar ontving zelf ook treffers. Vrij snel na de opening werd de B-toren geraakt, waarop een brand uitbrak. De brug werd geraakt waarbij zowel Lütjens als Lindemann werden gedood. HMS Rodney naderde tot een afstand van bijna 8 kilometer om gebruik te kunnen maken van zijn torpedo's. Bismarck wist nog een van de torpedobuizen

van HMS Rodney buiten gevecht te stellen, maar had inmiddels ook haar A-toren verloren. De D-toren werd buiten gevecht gesteld toen een eigen granaat explodeerde en de C-toren werd door vijandelijk vuur geraakt.

Met alle zware geschutstorens buiten gevecht gesteld, was Bismarck niet meer tot een effectief gevecht in staat. De hoogst overgebleven officier, Hans Oels, gaf om ongeveer 10:00 uur opdracht om de Bismarck tot zinken te brengen. Uiteindelijk zouden van de meer dan 2000 opvarenden, er niet meer dan 107 man de slag overleven. De Duitse dreiging met zware oppervlakteschepen behoorde nu tot het verleden. (Bron Wikipedia)

Hier gaat nu mijn verhaal verder. Op 15 maart 2020 ben ik begonnen aan het schip.

Naast het goed lezen van de beschrijvingen, waarin de goed omschreven instructies staan, zoals de kleuren verf die je moet gebruiken, ook de kleuren die je moet gaan mengen, de onderdelen die in plastic frames zitten allemaal op volgorde neerleggen etc. Ik kon kiezen uit het maken 2 verschillende uitvoeringen van het schip. Toen het voer in de Baltische Zee in de herfst van 1940, of de uitvoering van 27 mei 1941 vlak voor de ondergang van het schip.

Het verschil zit hem in de zwart/witte strepen die aan beide zijden van het schip vanaf de romp tot bovenaan de toren doorlopen, die zijn te zien bij de uitvoering uit 1940, terwijl het schip deze zwart/witte strepen niet had in mei 1941.

Ik heb voor de uitvoering gekozen van mei 1941. Hieronder wat foto's, en als hij klaar is zal ik het resultaat in de Randverschijnselen laten zien, met daarbij het nieuwe model waarmee ik ga beginnen.

De Bismarck – herfst 1940

De Bismarck – 27 mei 1941

Was het bedoeling om in deze Randverschijnselen het eindresultaat te laten zien, echter er gaat meer tijd in zitten dan ik gedacht had. Op de onderstaande foto's is te zien hoever ik nu ben.

Zodra ik de laatste hand heb gelegd aan de Bismarck, zal ik gaan beginnen aan het model van HMS Hood, een schip van de Britse marine, welke ook een belangrijke rol heeft gespeeld bij de strijd om de Bismarck.

het resultaat tot nu toe

het einddoel

HMS Hood

Voor een krantje uit Voorburg schreef ik, als oud-Voorburger, onderstaand artikel. In het jaar waarin wij helaas niet in Brielle konden zingen op 4 mei, wil ik jullie dit verhaal niet onthouden.

Het tragische lot van een Voorburgs joods jongetje op de Veluwe

Op de Tongerenseweg in het plaatsje Vierhouten staat een sober monument met de namen van acht joodse onderduikers. Zij zaten ondergedoken in 'Het Verscholen Dorp' (ook wel 'Het Verborgen Dorp' genoemd) gelegen in de dichte bossen rondom Vierhouten. Het monument kwam ik tegen op één van mijn vele fietstochten door de Veluwse bossen. Vlak daarvoor had ik een bezoek gebracht aan het 'Het Verscholen Dorp'. Ik kreeg te horen dat twee van de slachtoffers uit Voorburg kwamen. Vader Arend Samuel en zoonje Meijers, slechts zes jaar oud. Mijn oren spitsten zich als oud-Voorburger. Hoe kwamen oud-plaatsgenoten zo tragisch om het leven. Ik ging op onderzoek.

John Roedolf Meijers

Vanaf juli 1940 kregen de Joodse burgers in Nederland te maken met Anti-Joodse maatregelen. De eerste ontslagen vielen, scholen werden gesloten en het leven van de joden werd steeds lastiger gemaakt. In april 1942 werden de joden verplicht een Jodenster te dragen. In de zomer daarop kregen alle Joden via de Joodse Raad een oproep om zich te melden voor 'werkverruiming' in Duitsland. Zo melden zich op één dag meer dan 10.000 joden voor transport naar Westerbork. Veel joden zagen de oproep als een teken dat ze moesten vluchten of onderduiken.

Zo ook de familie Meijers uit Voorburg. Vanuit hun mooie huis aan de Vijverhof, vlak bij mijn ouderlijk huis in Voorburg, vluchten de familie Meijers naar het oosten van het land.

Via het verzet kwamen ze uiteindelijk terecht in 'Het verscholen dorp' in de 'Soerelse' bossen nabij Vierhouten. Het 'Verscholen Dorp', ook wel 'Pas-Op-kamp' genoemd naar de in het bos gelegen Pas-Opweg, bestond uit negen ondergrondse schuilhutten bedekt met veel groen.

Het dorp was een idee van Dhr. E.H. von Baumhauer, een man die in Vierhouten woonde en ondanks zijn 'Duitse' achternaam veel voor het verzet heeft betekend in die dagen. Het werd te gevaarlijk voor de mensen in Nunspeet, Vierhouten om de toestromende vluchtelingen te herbergen in hun huizen. Von Baumhauer zocht naar betrouwbare mensen om de vluchtelingen in de bossen van voedsel en water te voorzien. Er werd zelfs een waterpomp geïnstalleerd. De bevoorrading van het kamp was een hele operatie die goed werkte, niet in het minst door het goede werk van het echtpaar Bakker. Dit echtpaar woonde in de bossen en was een goede dekmantel voor de Duitsers. Ondanks onderlinge conflicten was de samenwerking tussen de onderduikers goed te noemen. Een keer ging het bijna mis. Na 'Dolle Dinsdag' in september 1944 werd iedereen te enthousiast en dachten de onderduikers dat de oorlog was afgelopen. Een paar dagen stagneerde de voedselvoorziening maar werden de verbindingen weer snel hersteld.

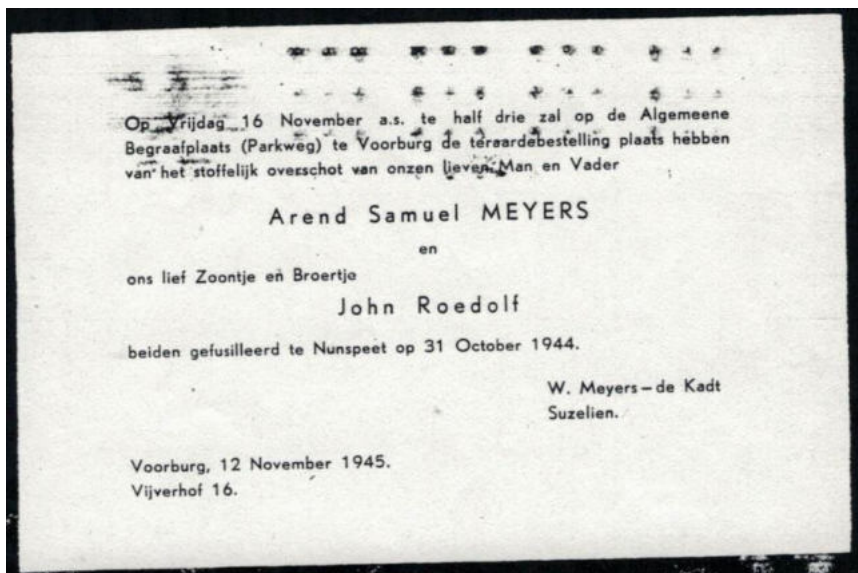
In het Pas-Op-kamp zaten inmiddels 100 onderduikers, veelal joden, maar ook parachutisten, deserteurs en gevluchte Russische krijgsgevangenen.

Op 29 oktober 1944 werd het kamp toch ontdekt.

Twee leden van Landstorm Nederland (een eenheid van de Waffen-SS) waren die dag op patrouille in de bossen. Plots hoorden ze het geluid van houtzagen of houthakken. Dit vonden ze verdacht en gingen op het geluid af. In de buurt van het kamp zagen ze bij toeval een jongen met twee emmers water in zijn hand de brandgang oversteken. Hij werd na bedreiging opgepakt. In de buurt van het kamp schoten de Landstormers richting kamp maar keerden uit voorzorg terug naar 'De Paasheuvel' toen ze wat mensen in het bos zagen. Na een kort verhoor op het terrein van De Paasheuvel, eigendom van de A.J.C (Arbeiders Jeugd Centrale) maar gedurende de oorlog een onderkomen van de SS, werd de jongen tot zijn grote opluchting weer vrijgelaten. De dappere jongen had de Landstormers verteld dat hij water ging halen voor zijn oudere broer die in illegaliteit zat. De SS vermoedde een gewapende verzetshaard in de bossen en kwamen dezelfde avond terug met veel geschut. Na de eerder geloste schoten van de Landstormers was er onder de onderduikers een enorme paniek uit gebroken. Iedereen vluchtte de bossen in.

Ook mevrouw Meijers, vergezeld met haar dochttertje, verliet het kamp. Haar man Arend Samuël Meijers was aanvankelijk ook gevlucht maar ging met de zesjarige John Roedolf terug om nog een koffer op te halen. Een tragische beslissing. Helaas waren eenheden van de SS en Landstorm Nederland al aanwezig en werden beiden opgepakt. Dit lot viel ook ten deel aan de zieke Hartog Spijker, die niet wilde vluchten. Een paar dagen later werd per toeval ook nog het gezin De Leeuw uit Almelo opgepakt. Een Landstormer die in zijn vrije tijd aan het jagen was loste een schot naar een plaats waar hij een hert dacht te zien. Tot zijn verbazing zag hij vier mensen met de handen omhoog het bos uitstappen, de familie De Leeuw. Uiteindelijk werden negen onderduikers opgepakt en wisten er 78 te ontsnappen.

Zes joden, waaronder vader en zoon Meijers, werden meegenomen in het bos. Een ieder kreeg een spa mee om zijn of haar graf te delven. Mevrouw De Leeuw was zo angstig dat ze begon te schreeuwen. Toen een Duitse SD-man haar schopte viel vader De Leeuw uit verontwaardiging de man aan met de spa. Hij werd hierna ernstig mishandeld en vervolgens gedood. Hierna werden ook de anderen doodgeschoten waaronder John Roedolf. Hij mocht slechts zes jaar worden van zijn beulen. Na de oorlog werden op aanwijzing van de (voormalige) Landstormers de graven teruggevonden. De lichamen werden gekist en meegenomen naar Nunspeet.

Rouwkaart Arend Samuel en John Roedolf Meijers

Op 16 november 1945 werden vader en zoon Meijers herbegraven op de oude begraafplaats aan de Parkweg in Voorburg. In de jaren '80 ben ik op zoek gegaan naar deze graven maar kon ze niet vinden. Bij navraag bleek dat Arend Samuel en John Roedolf Meijers wederom zijn opgegraven en herbegraven op het ereveld Nationale Ereveld in Loenen. John Roedolf ligt daaronder steennummer E 1208 (steen op te zoeken op oorlogsgravenstichting.nl).

Mevrouw Wil Meijers-De Kadt en dochter Suzelien (Suus) zijn na het ontvluchten uit het kamp in Elburg terecht gekomen waar ze onderdak vonden bij dominee Boswijk. Hier maakten ze de bevrijding mee. Liftend gaan ze terug naar hun huis aan de Vijverhof in Voorburg. Inmiddels wonen hier andere mensen die niet van plan zijn om hele huis terug te geven aan de rechtmatige eigenaar. In wanhoop betrekken ze de benedenverdieping. Lang koesteren ze de hoop dat hun geliefden de oorlog overleefd hebben. Die hoop verdwijnt wanneer in oktober 1945 hun graven gevonden worden en Wil erbij geroepen wordt om hen te identificeren. In het boek 'Het Verscholen Dorp' zegt mevrouw Meijers: "Wat er op zo'n moment door je heen gaat is met geen pen te beschrijven. Een intens verdriet maakte zich van mij meester".

Op 4 mei 1994 wordt er aan de Tongerenseweg het eerder aangehaalde monument onthuld. Mevrouw Meijers, vergezeld door dochter Suzelien, is hierbij aanwezig. Nagenoeg op de plek waar haar man en zoontje John Roedolf in koelen bloede neergeschoten en begraven werden.

De herdenkingssteen aan de Tongerenseweg in Vierhouten

“Wat heeft die jonge Landstormers bewogen om aan zo iets afschuwelijk mee te werken”, vertelde ze aan de aanwezigen. Mevrouw Meijers heeft haar man en zoontje jaren overleefd en is in 2003 op zeer hoge leeftijd overleden.

Dhr. Dick Baas, historicus en bestuurslid van de stichting ‘Het verscholen dorp’, geeft per jaar 40 rondleidingen bij het ‘Het verscholen dorp’. De Duitsers hebben de originele schuilhutten vernietigd maar enkele hutten zijn in de oorspronkelijke staat nagebouwd. Hij wist mij te vertellen dat in ‘Park Sijtwende’ in Voorburg\Leidschendam ook een monument staat met de namen van Arend Samuel en John Roedolf Meijers. Bij een komend bezoek aan Voorburg zal ik dit monument zeker bezoeken. Op de plek waar ik ooit het doel verdedigde voor de club Devjo (voorganger Forum Sport) staat nu een monument voor John Roedolf. Toch een mooie gedachte.

Tenslotte. Dochter Suzelien verhuisde, net als haar moeder naar het oosten en trouwde aldaar. Ze heeft haar zoon vernoemd naar haar overleden broertje. Zo leeft de naam John Roedolf na 75 jaar nog altijd voort.

Kees Wagener
Docent geschiedenis
Oud-Voorburger

Vrijheid op 6 juni 1944 duur betaald

In 2010 zijn wij op vakantie geweest in Normandië west Frankrijk. Met als doel de stranden te bezoeken waar op D-day de landingen hebben plaatsgevonden van de geallieerden in de 2^e wereldoorlog.

Als naoorlogse jongen heb je het nodige gehoord via ouders en op school, maar aan den lijve heb je het niet meegemaakt en vandaar de interesse waar de bevrijding van Europa is begonnen.

In de buurt van het schitterende plaatsje Honfleur zijn wij op een camping terecht gekomen en van hieruit zijn wij naar de diverse landingsplaatsen geweest.

Vorbereidingen zijn al vanaf 1942 begonnen in Amerika en Engeland om landingsvaartuigen , pontons, caissons, tanks, schepen en munitie en opleidingen voor manschappen in het bijzonder.

Ook op diverse plaatsen zijn op de Britse kust in de loop der tijd afleidingsoperaties geweest en werden ook dummy's geplaatst van tanks en afweer.

Toen de data was vast gesteld voor de invasie is er een armada van schepen vertrokken vanuit Engeland op 3, 4 en 5 juni 1944 naar Utah, Omaha, Gold, Juno, Sword Beach tussen Cherbourg en Le Havre.

Zie voor de details de kaart met de kuststrook in Normandië en de diverse legeronderdelen.

Uit verschillende landen m.n. Amerikaanse, Canadese, Engelse maar ook Poolse, Franse, Nederlandse, Belgische en Griekse legeronderdelen zijn op een of andere manier ingezet tijdens of na de landingen op 6 juni 1944.

Enige getallen 450.000 -500.000 manschappen die totaal zijn ingezet
700 oorlogsschepen en 4000 landingsschepen 864 andere schepen en 741 kleine hulpschepen en speciale vaartuigen 20.000 voertuigen en hieronder 1000 tanks en 15.000 vliegtuigen waarvan er 3500 zweefvliegtuigen.

Na de beschietingen op de Franse kust door oorlogsbodems en luchtlandingsdivisies zijn op de stranden de eerste militairen geland en hebben met veel verliezen o.a. bij de Amerikanen op Omaha Beach de kust pas na 2-3 dagen veroverd.

Direct na de invasie is er een kunstmatige haven aangelegd bij Arromanches met afgezonden (oude)schepen en betonnen caissons die speciaal voor dit doel in de Theems zijn gebouwd.

Hierachter zijn dan weer pontons neergelegd om schepen te kunnen afmeren en hierop aansluitend is een drijvende Bailey brug naar het strand gelegd om het materieel van **ruisvoertuigen en tanks** uit te kunnen laden.

Zo is er een 2^e brug met het vast land tot stand gekomen voor de **voedselvoorziening** en separate een 3^e verbidingsbrug voor de aanvoer van **munitie** naar het strand.

Dit is logistiek gezien de grootste operatie die ooit tot stand is gekomen tussen de diverse landen en legeronderdelen en in nauwe samenwerking met toeleveranciers om e.e.a. voor elkaar te krijgen. (schaarste van grondstoffen)

Wat mij ook trof is de vastberadenheid van Churchill als minister en Eisenhower als Generaal die als opperbevelhebber de leiding kreeg over de geallieerde operatie met de naam "Overlord"

Tevens op 6 juni 2010 en 66 jaar (inmiddels 75 jaar) na dato op het museumplein gestaan op de bewuste plek en hebben mensen ontmoet die hier nog kunnen vertellen dat zij er ook bij waren.

In het museum in Arromanches is een duidelijk overzicht van de gehele operatie voor de kust en kan je ook de restanten nog zien liggen van de caissons.

Ook zijn wij op het strand bij Omaha Beach geweest en hier was een groot monument ter nagedachtenis aan hen die hier het leven lieten.

Als er dan gelijktijdig een 4 motorig Amerikaans militair propeller vliegtuig laag over komt vliegen geeft dit toch wel een moment van overdenking.

Hier vlak in de buurt van st Laurent ligt de grootste begraafplaats van de Amerikanen op het vaste land van Europa, hier op deze plaats zijn ruim 9386 jonge mannen gesneuveld die hier voor onze vrijheid zijn omgekomen en dit moet je zelf gezien hebben om een indruk te krijgen wat het met je doet.

Later realiseerde ik mij dat het nummer "For the Fallen" hier wel erg van toepassing is, maar vergeet ook niet de overige geallieerden die ook gesneuveld zijn en ook aan Duitse zijde is een veelvoud van dit getal omgekomen bij de slag om NORMANDIE.

Dit is een kort verslagje en overdenking dat de vrijheid duur betaald is geweest en dat we hier toch geregeld bij stil mogen staan op 4 mei in Nederland en hier op 6 juni in Frankrijk de bevrijding mogen vieren. Dit geeft een dubbel gevoel als je het beleeft.

Voor extra info zie op internet www.musee.arromanches kun je ook in het Nederlands lezen over de landingen en het vervolg van de opmars van de geallieerde troepen. Het duurde tot half augustus 1944 voordat men uit Normandië naar Parijs (25 augustus) en verder kon naar Brussel /Antwerpen. Die 2 steden waren rond 3/4 september 1944 bevrijd.

Het vervolg kennen we en het zal voor West-Nederland helaas dan nog ruim een halfjaar duren voordat men op 5 mei 1945 bevrijd werd. (11 maanden na D-Day)

Verslagje familie L. Molendijk

Lagerweij en Fonk NVM Makelaars heeft de sleutel tot succes!

Of u nu HET lang gedroomde bestaande huis zoekt, of een zorgeloos instapklare turn key nieuwbouwwoning, de schitterende gelegen kavel om zelf te bouwen of het sublieme bedrijfspand, bij het vinden van elk pand, staan wij als professionals graag voor u klaar.

U mag rekenen op onze expertise, maar ook op onze tomeloze energie en enthousiasme. GRAAG willen we samen met u uw droom pand vinden & zetten samen met u alles op alles om uw dromen uit te laten komen!

Contact met Lagerweij en Fonk makelaars
Bergweg-Zuid 70, 2661 CV Bergschenhoek
T: 010 521 96 60 • E: info@lagerweij-fonk.nl

Lagerweij en Fonk
www.lagerweij-fonk.nl

Agenda

2 okt. 2021
zaterdag

Jubileumconcert in theater de Stoep

20:00 uur
Spijkenisse

Wist U dat...?

Het mannenkoor repeteert wekelijks op donderdagavond
in gebouw De Kern, Eikenlaan 2 in Spijkenisse.
Er wordt gerepeteerd van 19.30 uur tot 21.45 uur.